

Õiguskantsler

Teie nr

Meie 14.04.2023 nr 7-5/230537/2302077

Diabeeti põdev laps kooli korraldatavas laagris

Lugupeetud direktor

Õiguskantsleri poole pöördus [], kes ei ole rahul, et [kool] ei lubanud tal kooli korraldatud ööbimisega laagrisse lapsega kaasa minna. Kuna lapsel on esimese tüüpi diabeet ja ta võib öösiti abi vajada, otsustas ema, et laps ei saa vanemata laagris osaleda.

Leian, et lapse osalusele laagris sai takistuseks eelkõige täiskasvanute omavaheline suhtlus, mitte lapse tervises seisund. Teie selgituste kohaselt oleks saanud laps osaleda laagris ilma vanemata, kuid esitatud materjalidest ei nähtu, kuidas oleksid õpetajad lapse tervises seisundit laagris öösel jälginud. Vanema ja kooli selgitustest võib järeldada, et kooli ja vanema vahel puudub usaldus, mistõttu võis õpetajapoolne suhtlus tekitada vanemas ebakindlust kooli võimekuses pakkuda lapsele abi, kui vanem laagrisse ei tule.

Lapsevanem teatas koolile, et laps saab laagris osaleda koos temaga, kuna öösel võib laps oma tervises seisundi tõttu vajada täiskasvanu abi. Õpetaja vastas vanemale, et kui lapsel ei ole võimalik ilma vanemata laagris osaleda, saab ta selle asemel käia koolis. Õpetaja selgitas, et öö on laagris puhkamiseks, kuid õpetajad jälgivad, et lastega on kõik korras ja et öörahu on tagatud. Õpetaja oli valmis last vajaduse korral aitama, kui vanem annab talle vajalikud juhised.

Esimest tüüpi diabeedi tõttu võib laps vajada teiste lastega võrreldes hoolsamat järelevalvet ja juhendamist (vt [Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühingu koostatud juhendit haridusametuse töötajatele](#)). Öösel ei pruugi lapsed olla võimelised ise oma tervise eest hoolt kandma. Lapsed ei kuule insuliinipumba hoiatusmärguannet ega ärka üles. Unisena ei tule lapsed toime ka insuliinipumba kasutamisega ega oska ennast aidata. Öist veresuhkrutaset mõjutavad nii kasvuhormoonid, lapse päevane füüsiline koormus kui ka toiduvalik.

Lapse huvide eest peavad seisma nii lapsevanem kui ka kool ning seda saab teha üksnes ühiselt pingutades. Kõigil lastel peab olema võimalik laagrist osa saada, mistõttu lapse kõrvalejätmine ei tohi olla kergekäeline otsus (vt [õiguskantsleri 29.06.2021 seisukohta „Õpilase õigus osaleda kooli korraldatud laagris“](#)). Ka [kool] on seni lahendanud lapse erivajadusest tulenevaid olukordi mitmeti: laagris osalevatel lastel on olnud võimalik ööbida kodus, vanemad on saanud osaleda laagris või pered on õpetajat juhendanud, kuidas on õige last aidata.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Praegu ei ole üheselt selge, miks ei lubatud lapsevanemal laagris ööbida, sest varem on seda teistele vanematele võimaldatud. Selgitasite õiguskantsleri nõunikule, et vanema laagris viibimine seadnuks ohtu laagriliste heaolu, kuna kool ei olnud kindel, et lapsevanem ei sekku laagri tegevusse. Miks kool sellisele järeldusele jõudis, seda Te ei avaldanud. Küll aga märkisite, et õpetajad on saanud diabeedikoolitust ning nad olid valmis last öösel abistama, kuid vanem ei andnud õpetajale vajalikke juhiseid.

[Eesti Laste ja Noorte Diabeedi Ühingu](#) selgituste kohaselt saab diabeediga lapse eest öisel ajal vastutada üksnes diabeedikoolituse läbinud täiskasvanu. Ta peab olema insuliinipumba kuuldeulatuses või käima iga kahe tunni tagant kontrollimas lapse veresuhkrutaset ning vajaduse korral manustama pumbast insuliini (kõrge veresuhkru korral) või andma lapsele süsivesikuid (madala veresuhkru korral).

Vanemal peab olema kindlus, et tema last aidatakse, kui ta ise ei saa lapsega olla. Õiguskantsleri nõunikule selgitas vanem, et koolis tuleb lapsel endal hakkama saada, kuna ükski täiskasvanu teda ei aita. Näiteks on olnud olukordi, kus koolipäeva jooksul on lapse vere glükoosisisaldus vähenenud. Kui see tõesti nii on, siis võib mõista, et vanem ei olnud kindel, kas õpetajad on ikka valmis last laagris aitama.

Lapse huvides võib olla vajalik korraldada kooli ja pere kohtumine, et tekiks vastastikune usaldus. Võite pöörduda ka Sotsiaalkindlustusameti poole (vt [taastava õiguse programm](#)), kui tunnete, et koolil ja vanematel võib sellest kasu olla.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise